

Bestuursdienst

Afdeling Strategie en Ontwikkeling
Onderwerp Uitvoering toekomststrategie Essent

Bezoekadres
Waagstraat 1

Postadres
Postbus 20001
9700 PB Groningen

Wij zijn met het openbaar vervoer
bereikbaar, buslijnen 1, 2, 3, 5, 6,
11, 13, 16

Informatie over vertrektijden krijgt
u via 0900-92 92

In uw antwoord graag datum en
kenmerk vermelden.

E-mailadres
bestuursdienst@bsd.groningen.nl

Website
www.groningen.nl

De leden van de raad van de gemeente
Groningen
te
GRONINGEN

code V

GRIFFIE
reg.nr. <i>Gr Rog. 1859973</i>
ingek. <i>25 MKI 2009</i>
class. <i>-2.07.51</i>
te beh. door: <i>GR</i>
kopie gez. aan:

Telefoon 7620/7629

Bijlage(n) Div.

Ons kenmerk BD 09.1857736

Datum 25 MRT 2009 Uw brief van

Uw kenmerk

Geachte heer, mevrouw,

Hierbij ontvangt u ons concept besluit over de uitvoering van de toekomststrategie van Essent. Het betreft een besluit op grond van artikel 160, tweede lid en artikel 169, lid 4 van de Gemeentewet. Ons college neemt daarbij een concept besluit en vraagt uw raad wensen en bedenkingen te uiten. Graag horen wij deze voor 1 mei 2009, zodat wij uiterlijk 12 mei een definitief besluit kunnen nemen. Deze termijn is met de aandeelhouders afgesproken.

In deze brief gaan we in op de aanleiding en het proces, onze overwegingen en voorlopige standpunten, de financiële effecten en tot slot de vertrouwelijkheid van de onderliggende stukken.

Aanleiding en proces

Eind 2007 is Essent begonnen met een heroriëntatie op zijn toekomststrategie. De aanleidingen hiervoor waren de (inter)nationale ontwikkelingen in de energiesector, het mislukken van de eerder voorgenomen fusie met NUON en de verplichte splitsing van de Nederlandse energiebedrijven. Op 27 juni 2008 is aan de algemene vergadering van aandeelhouders voorgesteld om het productie- en leveringsbedrijf (PLB) van Essent aansluiting te laten zoeken bij een sterke buitenlandse partner. De aandeelhoudersvergadering heeft hiermee ingestemd.

Begin dit jaar heeft de Raad van Bestuur van Essent overeenstemming bereikt met het Duitse energiebedrijf RWE over de mogelijke overname van het productie- en leveringsbedrijf. Definitieve besluitvorming daarover is aan de algemene vergadering van aandeelhouders van Essent.

De afsplitsing van het netwerkbedrijf is een voorwaarde voor het vervreemden van het productie- en leveringsbedrijf. Daarom is gelijktijdig begonnen met de opstelling van een splitsingsplan. Dit is inmiddels ter toetsing ingediend bij de energiekamer van de NMA.

Van de aandeelhouders wordt nu een drietal besluiten gevraagd:

het verkopen van de aandelen van Essent PLB aan RWE;

het verwerven van aandelen van het netwerkbedrijf van Essent (inmiddels Enexis genaamd);

- aandeelhouder worden van diverse rechtspersonen als gevolg van de transactie met RWE en de splitsingsoperatie.

Het besluitvormingsproces ziet er als volgt uit:

24 maart	Concept-besluit college
April	periode voor wensen en bedenkingen raad
12 mei	Definitief besluit college
13 mei	Ter goedkeuring voorleggen aan provincie
Uiterlijk 27 mei	Besluit provincie over goedkeuring
27 mei	Aandeelhoudersvergadering over goedkeuring splitsing
25 juni	Aandeelhoudersvergadering over goedkeuring verkoop aandelen

Overwegingen en voorlopige standpunten

De belangrijkste reden voor de in juni 2008 vastgestelde toekomststrategie is de schatting van Essent dat het PLB op termijn te weinig kritische massa heeft om zelfstandig te kunnen blijven opereren op de geliberaliseerde en steeds meer concurrerende internationale energiemarkt. Omdat een fusie met NUON niet gelukt is, is het voor het behoud van het PLB noodzakelijk aansluiting te zoeken bij een sterke Europese partner. RWE is een dergelijke sterke Europese onderneming. Het bod van RWE vinden wij een goed bod. Voor een verdere uiteenzetting ervan verwijzen wij naar bijgevoegd concept-collegebesluit.

Bij de voorgestelde samenwerking van Essent PLB met RWE is de verkoop van tenminste 80 procent van de overheidsaandelen een voorwaarde. Ons voorlopige standpunt is om onze aandelen PLB aan RWE te verkopen. Daarover melden we u het volgende.

Wij vinden dat onze inwoners moeten kunnen rekenen op een betrouwbare en betaalbare energievoorziening. Het is één van de basisvoorzieningen. Vanuit deze gedachte is overheidsbemoeienis met energieproductie, levering en transport altijd legitiem geweest. Zoals aangegeven blijft het netwerkbedrijf van Essent in overheidshanden. Het meest kwetsbare deel van de energievoorziening is daarmee voor onze burgers gegarandeerd.

Wij zouden ook de levering van energie liever landelijk willen blijven uitvoeren. De energiemarkt is echter niet meer een lokale of zelfs nationale aangelegenheid. De markt is in 2004 geliberaliseerd en door globalisering steeds meer internationaal geworden. Grondstoffen zijn schaars en alleen voor grote ondernemingen met meerjarige zekerheid in te kopen. De transitie naar duurzame vormen van energieproductie vragen om enorme investeringen, die door de kleine energiebedrijven niet meer op te brengen zijn. Wij begrijpen daarom de keus voor de aansluiting bij een groot Europees bedrijf. En we constateren daarbij dat, als we de aandelen houden, we als kleine aandeelhouder in een dergelijk bedrijf een te verwaarlozen invloed zouden hebben. Niet op de strategie en investeringsbeslissingen, niet op de dividenduitkering en dus ook niet op ons eigen financieel belang. Als de deal met RWE doorgaat, heeft het bedrijf namelijk 80% of meer van de aandelen in bezit en dus volledige zeggenschap.

Door de liberalisering is bovendien de traditionele band met de klant verdwenen. Inwoners van de stad Groningen zijn nu vrij in het kiezen van hun energiebedrijf. Essent is slechts één van de aanbieders. Steeds meer inwoners kiezen ook al voor andere aanbieders van energie.

Kortom, hoezeer we nog zelf invloed zouden willen hebben op de energieproductie en -levering voor onze inwoners, het houden van aandelen Essent PLB geeft ons die invloed niet. Het verkopen van de aandelen en de opbrengst gebruiken om duurzaam te investeren in de stad, heeft voor ons dan meer maatschappelijk nut.

Wij tekenen hierbij aan dat de wethouders Visscher en Verschuren zich niet kunnen vinden in het voorgenomen besluit tot verkoop. Zij zijn van mening dat het lange-termijnbelang het meeste gediend is met het in overheidshanden houden van de energiebedrijven. Het gegeven dat de energiemarkt vercommercialiseert, is voor hen geen reden om als gemeente die ontwikkeling te volgen door de aandelen te verkopen.

De afsplitsing van het netwerkbedrijf Enexis is een voorwaarde voor het kunnen verkopen van het PLB. Het Kabinet heeft halverwege 2007 besloten tot invoering van de Wet Onafhankelijk Netbeheer (de Splitsingswet). Volgens deze wet dient de daadwerkelijke afsplitsing van de netwerkbedrijven vóór 1 januari 2011 zijn beslag te hebben gekregen. Essent heeft eind vorig jaar een uitgewerkt splitsingsplan opgesteld. Dit is inmiddels ingediend bij de NMa. Na goedkeuring van het Splitsingsplan door de Minister van Economische Zaken en effectivering van de splitsing, kan het PLB daadwerkelijk worden verkocht en komt Enexis in eigendom van de huidige aandeelhouders van Essent. Onze gemeente krijgt daarin dan een aandelenbelang van 1,19%. Ons voorlopige standpunt is dat wij het aandeelhouderschap Enexis aanvaarden.

Tot slot is het in verband met de splitsing en verkoop noodzakelijk dat wij deelnemen in verschillende rechtspersonen. Het concept-collegebesluit licht dit verder toe.

Financiële effecten

De toekomststrategie van Essent leidt tot eenmalige en jaarlijkse inkomsten.

Eenmalige inkomsten

De verkoopwaarde van Essent is 9,3 miljard euro. Na verrekening van schulden resteert er een bedrag van 8,135 miljard euro. Daarvan wordt vooralsnog een bedrag van 0,875 miljard euro achtergehouden als dekking voor garanties en vrijwaringen. Hierdoor leidt de verkoop tot directe eenmalige inkomsten en mogelijke eenmalige inkomsten op een later moment.

Op dit moment gaan we uit van *directe eenmalige inkomsten* voor onze gemeente van 86,2 miljoen. De hoogte hiervan is nog afhankelijk van mogelijke extra reserveringen voor het stellen van zekerheden.

Eenmalige inkomsten die mogelijk later beschikbaar komen zijn de volgende:

- Een deel van de verkoopopbrengst (0,875 miljard euro) wordt als zekerheid voor risico's geparkeerd in een zgn. escrowfonds. Het totaal hiervan vertegenwoordigt voor de gemeente een waarde die ligt tussen 0 en maximaal 10,4 miljoen euro. Afhankelijk van de vraag of de risico's zich voordoen, komen deze bedragen op een later moment beschikbaar, naar verwachting rond 2015.
- In het voorstel nemen de aandeelhouders een lening van de Essent Holding aan Enexis over. Deze lening bedraagt circa 2,6 miljard euro. Op basis van ons aandelenbelang van 1.19% zal de gemeente in totaal voor circa 30,9 miljoen euro participeren in deze lening. Na het verstrijken van de looptijd van de lening (momenteel wordt gedacht aan vier tranches met looptijden van respectievelijk 3, 5, 7 en 10 jaar) wordt de lening gefaseerd afgelost.
- Essent Milieu is geen onderdeel van de verkoop van Essent aan RWE. De verkoop van Essent Milieu behoort in de toekomst tot de mogelijkheden. Als de aandeelhouders hiertoe besluiten, zal dit leiden tot een verkoopopbrengst. We schatten op dit moment in dat deze inkomsten in totaal een waarde vertegenwoordigen van tussen de 43 en 59 miljoen euro.

Jaarlijkse inkomsten

- De gemeente zal ook van het nieuwe netwerkbedrijf Enexis dividend gaan ontvangen. De gemeente Groningen krijgt hiervan net als van Essent 1,19 procent van de aandelen. Het jaarlijkse dividend wordt voorlopig ingeschat op circa 570 duizend euro.
- De gemeente ontvangt jaarlijkse rente over de lening aan Enexis (zie hierboven). Met het huidige volume ontvangt de gemeente circa 1,5 miljoen euro per jaar. Deze rente zal afnemen, wanneer de lening (gefaseerd) wordt afgelost door Enexis.
- De aandeelhouders ontvangen rente over de reservering voor vrijwaringen en garanties (voorzover deze reserveringen nog niet zijn uitgekeerd). Deze bedragen met het huidige volume van de reserveringen bijna 0,5 miljoen euro.

De verwachte jaarlijkse inkomsten bedragen dus in eerste instantie totaal 2,6 miljoen euro. Deze zullen afnemen met het aflossen van de lening van Enexis en de mate waarin gebruik wordt gemaakt van de reservering voor vrijwaringen en garanties. Uiteindelijk resteert er een jaarlijkse inkomst van circa 0,6 miljoen euro uit het dividend voor Enexis.

Inzet middelen

De opbrengst van de aandelen Essent hebben we altijd willen inzetten voor de Zuiderzeelijn, een duurzame structuurversterkende infrastructuur. Daar heeft de rijksoverheid echter helaas een streep door gezet. Het Regiospecifiek Pakket Zuiderzeelijn (RSP), dat daarvoor in de plaats kwam, bevat voor de stad een investeringsprogramma van bijna een miljard euro, waarmee we investeren in duurzame bereikbaarheid en economische ontwikkeling. Dat geldt ook voor het raamwerk RegioRail dat deels onderdeel uitmaakt van het RSP.

Ons college wil daarom de Essent middelen inzetten conform de financiële afspraken over het Regiospecifiek Pakket Zuiderzeelijn (RSP) en het raamwerk RegioRail. Het gaat dan in het bijzonder om de Regiotram en de ontwikkeling van het

stationsgebied. Het stationsgebied zou bij uitstek geprofiteerd hebben van de komst van de Zuiderzeelijn.

Uw raad heeft in april 2008 besloten 80 miljoen euro beschikbaar te stellen voor het Regiospecifiek Pakket Zuiderzeelijn (RSP) en dit te dekken uit dividend Essent. Daarbij is aangegeven dat het inzetten van de opbrengst van een eventuele verkoop aandelen Essent niet wordt uitgesloten. Tot nu toe is voor het RSP 12,4 miljoen gespaard. Er resteert dus nog een te dekken bedrag van 67,6 miljoen euro. Dit bedrag willen wij dekken uit de directe eenmalige opbrengst Essent. Daarvan resteert dan een bedrag van 18,6 miljoen euro.

Wij hebben u in onze brief van 13 februari 2009, over het voorkeurstracé eerste lijn en regionaal vervoersconcept, geïnformeerd over de afspraken die we met de provincie hebben gemaakt over de financiering van het raamwerk RegioRail. Daarbij hebben we ook aangegeven hiervoor de resterende middelen, die beschikbaar komen na verkoop van Essent, in te willen zetten. In totaal is 39 miljoen euro nodig. We willen de resterende directe opbrengst van 18,6 miljoen euro hiervoor inzetten. Daarnaast is er uit de gespaarde middelen voor de Regiotram nog 13 miljoen euro beschikbaar en kunnen we uit de verkeersbudgetten 5,6 miljoen euro inzetten. Daarmee resteert er nog een te dekken bedrag van 1,8 miljoen euro. Dit kan gedekt worden uit de genoemde jaarlijkse inkomsten Essent.

Met de provincie hebben we ook afspraken gemaakt over de verdeling van risico's. Generieke risico's voor de investeringen in het Regiorail concept worden evenredig verdeeld over provincie en gemeente. De specifieke risico's van de tram zijn voor de gemeente. Daarnaast dragen gemeente en provincie gezamenlijk het risico betreffende de aanvullende bijdrage van de Regio Groningen-Assen. Dit gaat voor de gemeente om een bedrag van 23,5 miljoen euro. De gemeente kan ook nog aangeslagen worden voor een aanvullende bijdrage voor het stationsgebied van maximaal 10 miljoen euro. Hier gaat het om investeringen in het stationsgebied die noodzakelijk zijn voor de inpassing van de tram op het station. De Essent middelen die niet direct beschikbaar komen (43 tot 59 miljoen euro), willen we reserveren voor deze risico's.

Vertrouwelijkheid

De resultaten van de onderhandelingen tussen Essent en RWE zijn neergelegd in één document, te weten de Sales and Purchase Agreement (SPA). Essent heeft kenbaar gemaakt dat volgens haar de SPA vertrouwelijke bedrijfsinformatie bevat en heeft de verwachting geuit dat die vertrouwelijkheid tijdens de voorbereiding van het standpunt van de gemeente en daarna door betrokkenen in acht zal worden genomen. Dergelijke informatie mag volgens artikel 10, eerste lid, aanhef en onder c, van de Wet openbaarheid van bestuur niet openbaar worden gemaakt. Daartoe hebben wij besloten uw raad op grond van artikel 25, eerste lid, van de Gemeentewet ter zake van bovenstaande documenten geheimhouding op te leggen. Wij verzoeken u de geheimhouding in uw raadsvergadering te bekrachtigen bij de eerstvolgende raadsvergadering, overeenkomstig artikel 25, derde lid Gemeentewet. Hieronder geven we aan welke documenten openbaar zijn en welke vertrouwelijk.

Openbaar informatiepakket:

1. Concept-collegebesluit Uitvoering strategie Essent;
2. De presentatie van Essent ten behoeve van de informatiebijeenkomsten van januari en februari;
3. De notitie van Essent over de duurzaamheidsstrategie van RWE;
4. De notitie van Essent over het belang van de kerncentrale Borssele;

Vertrouwelijk informatiepakket in de visietrommel:

1. Concept statuten Enexis;
2. Samenvatting overeenkomst tussen Essent en RWE
3. Advies van Simmons&Simmons en Lazard voor de aandeelhouderscommissie Essent.

De volledige Offer, Sale and Purchase Agreement, alsmede een Nederlandse vertaling liggen voor vertrouwelijke inzage op het districtskantoor van Essent in Zwolle.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders
van Groningen,

De burgemeester,

De secretaris,